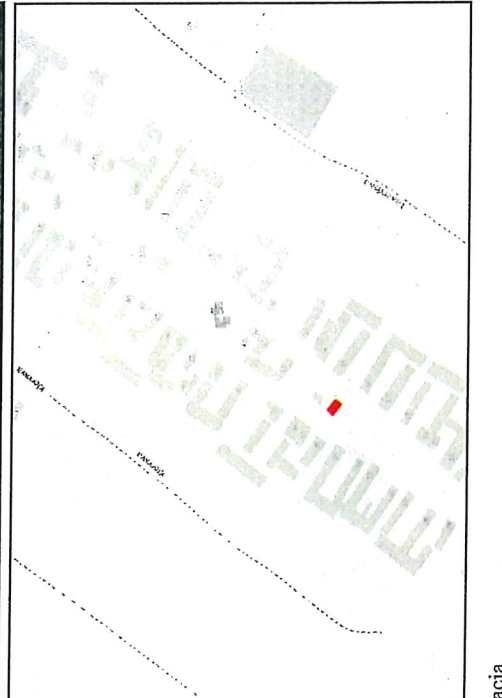

GEZ 9	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość Czeska Wieś
1. Nazwa Stodola	2. Czas powstania przed 1884 r.	7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym	
			4. Adres Czeska Wieś, dz. nr 522
			
6. Formy ochrony Zarządzenie Nr WG-VII-55/2016 Wójta Gminy Olszanka z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Olszanka			

1. Widok od pld.-wsch. 2. Widok od pñ.-wsch. 3. Widok od zach. 4. Lokalizacja.

8. Historia, opis i wartości

Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1310 r. jako *Bohemorum villa*, a następnie w 1358 r. jako *Bongischdorf*, w 1416 r. jako *Bemyschdorf*, a w 1417 r. jako *Bömischorff*. Pierwszymi znanymi właścicielami wsi był ród Pogorzeliów, właściciele klucza michałowskiego, w rękach którego miejscowość znajdowała się co najmniej od roku 1315. Z rodem tym należy wiązać budowę kościoła. W początku XV w. w Czeskiej Wsi odnotowano dwór lub sołectwo, a także młyn. W 1533 r. wieś nabył Melchior Hirsch, od którego przejął ją książę brzeski Jerzy II, który z kolei przekazał wieś miastu Brzeg w zamian za państwa pruskiego z 1874 r., kiedy likwidacji uległa gmina Czeska Wieś, a miejscowość weszła w skład okręg administracyjny Jankowice Wielkie. W 1534 r. w księstwie brzeskim wprowadzono reformację, co wiązało się z przekształceniem kościoła na ewangelicki. W tym czasie istniał już folwark. W 1718 r. miała miejsce rozbudowa kościoła w ramach której nadbudowano wieżę i dobudowano kruchę. W opisie statystycznym Śląska z 1783 r. we wsi wymieniono kościół, szkołę ewangelicką, a także 34 zagrody kmiecie, 24 zagrodnicze i 11 chałupniczych. W tym czasie miejscowość liczyła 420 mieszkańców. Kolejny spis statystyczny z 1845 r. wymienia kościół, szkołę ewangelicką, wolne sołectwo oraz 114 domów. Wieś zamieszkiwało 547 osób.

Jak wykazała analiza źródeł kartograficznych budynek powstał zapewne przed 1884 r. Stodoła zlokalizowana jest w centralnej części wsi, w nawsiu, w układzie szczytowym względem dróg je obiegających. Wzniesiona na planie prostokąta, nakryta dachem dwuspadowym. Ściany w konstrukcji szkieletowej z wypełnieniem pół szkieletu cegłą ceramiczną, jedna ze ścian szczytowych murowana z cegły ceramicznej (bez partii szczytowej), pokrycie dachowe z płyt eternitowych. Belki podwalinowe ścian szkieletowych osadzone są na fundamentach ceglanych, pomiędzy słupami głównymi i pośrednimi rozpięte są po dwa rygle, całość konstrukcji wieńczy oczepek. Słupy narożne wzmocnione są zastrzałami. Elementy połączone są za pomocą złączy czopowych i przekładkowych (nie rozpoznano zamków). Elewacje poprzeczne ślepe, podłżne z pojedynczymi otworami bramnymi zamkniętymi prosto. Bramny dwuskrzydłowy w konstrukcji deskowej. Budynek jest ostatnim zachowanym obiektem w konstrukcji szkieletowej w Czeskiej Wsi (w pierwszej połowie XIX w. była to zabudowa dominująca, której udział z czasem się zmniejszał).

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

W połaciach dachu brak jest widocznych ugięć czy falowania, jak również ubytków czy nieszczelności pokrycia. Pokrycie dachowe ahistoryczne. Brak jest rynien i rur spustowych. Mury bez widocznych odchyleń, z nieznacznymi deformacjami w obrębie ścian szkieletowych. Jedna z nich została wórnio zastąpiona przez murowaną z cegły ceramicznej, bez odtworzenia partii szczytowej (powiązanej konstrukcyjnie z wieżbą dachową). Lokalnie substancją murowaną zastąpiono także podwaliny i dolne partie słupów. W obrębie pół szkieletu występują ubytki cegieł. W partiach dolnych ściany są zawilgocone, sprzyja temu m.in. zagłębienie podwalin w gruncie. Elementy konstrukcji szkieletowej lokalnie pozdawione są warstwy malarskiej/impregnatu, z widoczną degradacją drewna, szczególnie w partiach dolnych. Analogicznie skrzydła bramne.

Postulaty:

- reprofiliacja terenu wokół budynku m. in. w celu odskónięcia podwalin konstrukcji szkieletowych i odprowadzenia wód opadowych od obiektu,
- ciesielski remont konstrukcji szkieletowej m. in. uzupełnienie elementów zastąpionych substancją murowaną, flekowanie elementów uszkodzonych, impregnacja,
- renowacja stolarki bramnej,
- odtworzenie ścian p.h.-zach. w konstrukcji szkieletowej i jej powiązanie z wieżbą analogicznie jak ściany przeciwnej,
- wymiana pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej karpówki.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków